

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2021**

Wstęp

Rok 2021 to kolejny rok realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, a przede wszystkim kontynuacja wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich.

Ze względu na Pandemię wiele zadań w 2020 roku nie zostało zrealizowanych w takim stopniu, jak były zaplanowane. Istnieje więc konieczność kontynuowania większości zadań w 2021 roku.

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Ustawy:

1. z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018 r., poz. 2137, 2244, z 2017 r., poz. 730),
2. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, 1490, 1669, z 2019 r. poz. 852),
3. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 z 2019 r., poz. 730),
4. z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492, z 2019 r. poz. 447),
5. z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190, 1629, 2219 z 2019 r., poz. 492, 730, 959),

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 z dnia 4 sierpnia 2016 r.
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 z dnia 29 kwietnia 2014 roku.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy Świekatowo.

Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, uzależnionych ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

W obecnej dobie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom, dzieciom dotkniętym problemem alkoholizmu, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia.

Używanie alkoholu i narkotyków powoduje duże szkody zdrowotne i społeczne. Koniecznym staje się więc podejmowanie działań zmierzających do ograniczania popytu i podaży tych środków, a także działań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Szczególnie istotne jest, aby działania takie podejmowane były już na poziomie lokalnym.

To właśnie Gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiec i minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii i przemocy.

Na szczeblu lokalnym działania z zakresu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii reguluje Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Jest on dokumentem uchwalanym corocznie przez Radę Gminy.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w programie w 2021 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz możliwości finansowych i kadrowych.

Zgodnie z zapisami art.41 ust.1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.

Zgodnie z art.10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy.

W zakresie narkomanii zadania te są następujące:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Obok zadań dotyczących profilaktyki alkoholowej, Program zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Narkomania to patologiczne zjawisko społeczne, uzależnienie spowodowane krótszym lub dłuższym zażywaniem leków (głównie przeciwbólowych środków narkotycznych), albo innych środków

uzależniających. Od kilku lat narkomania utraciła swój marginalny charakter, dotyczący jedynie wąskiego kręgu zbuntowanej młodzieży, stając się zjawiskiem coraz bardziej powszechnym i obecnym. Skala zjawiska wzrasta, obejmując coraz młodsze dzieci, sytuację utrudnia fakt, iż wykrywalność uzależnienia we wczesnym stadium jest sporadyczna ze względu na wielość stosowanych środków, brak wiedzy opiekunów. Problem ten staje się dzisiaj coraz bardziej powszechny w szkołach, dyskotekach i innych miejscach, w których można w sposób łatwy i anonimowy sprzedać czy zażyć narkotyk. Z przeprowadzanych w kraju badań wynika, że problem narkomanii w stosunku do innych dysfunkcji społecznych takich jak alkoholizm, przemoc, bezrobocie, jest znacznie mniejszy.

Zamieszczenie zadań wynikających z dwóch odrębnych przepisów w jednym Programie wynika przede wszystkim z faktu że do znacznej części problemów będących skutkiem nadmiernego spożywania alkoholu czy brania używek można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne. Wyniki różnorodnych badań, obserwacja zachowań młodych ludzi oraz rekomendacje Światowej Organizacji Zdrowia wskazują na potrzebę zintegrowanego podejścia do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Szczególnie młodzi ludzie mają tendencje do podejmowania zachowań ryzykownych dla zdrowia, do których należy przede wszystkim eksperymentowanie z narkotykami, dopalaczami, nikotyną i alkoholem. Zasadnym jest stworzenie programu dotyczącego profilaktyki zachowań ryzykownych szkodliwych dla zdrowia, oraz łączenie różnorodnych form profilaktyki podejmowanych wobec młodego pokolenia. Działania realizowane w ramach Programu będą się koncentrowały m.in. na osłabieniu czynników ryzyka, kształtowaniu więzi rodzinnych, rozwijaniu zainteresowania nauką szkolną, czy wzmacnianiu do respektowania obowiązujących norm i wartości. Jednym z priorytetowych zadań Programu jest udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem uzależnień. Nie mogąc liczyć na wsparcie ze strony najbliższych powinni mieć zapewnioną pomoc z zewnątrz. Podejmowane będą również działania edukacyjne adresowane do rodziców, których celem będzie wspieranie abstynencji dzieci, pomoc w rozwiązywaniu trudnych problemów oraz rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców, szczególnie w tak **trudnym okresie rozwoju epidemii koronawirusa w Polsce i na świecie.**

I. Diagnoza sytuacji w gminie Świekatowo w aspekcie problemów alkoholowych i narkotykowych w 2020 roku

Diagnoza dołączona będzie do Programu do końca marca 2021r. Ze względu na Pandemię nie mogliśmy w terminie dokonać badań środowiskowych.

Diagnoza obejmować będzie następującą problematykę:

**Uzależnień od: alkoholu (w tym spożywanie piwa bezalkoholowego – szczególnie przez osoby niepełnoletnie); od nikotyny (w tym również e-papierosy; iqos etc.) od środków psychoaktywnych
Stosowanie przemocy (domowej, rówieśniczej, szkolnej, cyberprzemocy)**

Rynek alkoholowy

UCHWAŁA NR XXXVI/220/2018 RADY GMINY ŚWIEKATOWO z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży tych napojów na terenie Gminy Świekatowo

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r. poz. 994, 1000) oraz z art. 12 ust.1 i 3 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016r. poz. 487, z 2017r. poz. 2245, 2439, z 2018r. poz. 310, 650) uchwała się, co następuje:

- § 1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Świekatowo wynosi 8.
- § 2. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Świekatowo wynosi 1.
- § 3. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Świekatowo wynosi 1.
- § 4. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie Gminy Świekatowo wynosi 13.
- § 5. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie Gminy Świekatowo wynosi 10.
- § 6. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie Gminy Świekatowo wynosi 11.
- § 7. 1. Na terenie Gminy Świekatowo miejsca sprzedaży napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży nie mogą być usytuowane bliżej niż 50 m od obiektów chronionych wymienionych w art. 14 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 2. Pomiaru odległości dokonuje się wzdłuż ciągów komunikacyjnych od drzwi wejściowych obiektów określonych w ust. 1 do drzwi wejściowych miejsc sprzedaży lub podawania napojów alkoholowych.

3. Z wywiadów, rozmów i obserwacji zauważamy w naszej gminie potrzebę objęcia profilaktyką uzależnień grupę osób powyżej 60 lat- Seniorów.

Źródło: www.zdrowie.pap.pl, Anna Piotrowska, Justyna Wojteczek

Osoby, które właśnie wycofały się z życia zawodowego są szczególnie zagrożone uzależnieniem od alkoholu czy leków. Są też w grupie, która jest szczególnie narażona na szkody z nim związane.

Osoby starsze to siłą rzeczy najwięksi konsumenci leków. Te zaś mogą wchodzić w interakcje zarówno między sobą, jak i z alkoholem. W najlepszym wypadku doprowadzi to tego, że choroba, na którą osoba starsza przyjmuje leki, nie będzie skutecznie leczona, w najgorszym – może dojść nawet do śmierci lub trwałej niepełnosprawności. **Nadużywanie leków i alkoholu bardziej ryzykowne dla seniora?**

Nie tylko z powodów wyżej uzależnienie od substancji jest poważnym problemem dla seniorów. Susan W. Lehmann i Michael i Fingerhood z Johns Hopkins University School of Medicine - autorzy opublikowanej w NEJM pogładowej pracy o zaburzeniach wynikających z uzależnienia w starszym wieku wskazują, że fizjologiczne zmiany w pracy wątroby, które w naturalny sposób mogą się pojawić w starszym wieku, wpływają na metabolizm zarówno alkoholu, jak i innych substancji. To zaś powoduje, że seniorzy są grupą szczególnie narażoną na niekorzystne dla zdrowia skutki nadużywania ich. Ponadto w starszym wieku stanowi ono znacznie większe ryzyko powstania takich szkód, jak pogorszenie wzroku, szybszy rozwój demencji, zagrożenie upadkami. W rezultacie nadużywający senior szybciej straci niezależność i będzie uzależniony od opieki innych.

Eksperti ostrzegają w artykule, że identyczna dawka danej substancji u tej samej osoby w młodszym wieku może nie stwarzać problemów zdrowotnych, a w starszym – już tak. Co więcej, osoba ta może nie zauważać zmiany z uwagi na zmniejszający się u wielu starszych osób samokrytycyzm.

Seniorzy, a używanie alkoholu

Z publikacji zespołu dr Agnieszki Bartoszek z Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie wynika, że właściwie każda z badanych osób w wieku 65+ pije od czasu do czasu alkohol. Nikt

nie zdeklarował się jako abstynent. Picie okazjonalne zadeklarowało 83,6 proc. badanych, zaś kilka razy w tygodniu - 16,4 proc.

Komentując uzyskane wyniki, uczeni zauważyli, że brak osób pijących codziennie w grupie ankietowanych niekoniecznie musi odzwierciedlać rzeczywistość - po prostu obawiają się przyznać do takiego modelu picia, a nawet uzależnienia się.

Z kolei z badań przytaczanych przez dr Katarzynę Dąbrowską i dr Łukasza Wieczorka z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie w „Raporcie z realizacji badania: Analiza czynników ryzyka i czynników chroniących używania substancji psychoaktywnych wśród seniorów” wynika, że w ciągu 12 miesięcy, pośród osób 60+ (średnia wieku udzielających odpowiedzi wynosiła 67 lat) wstyd z powodu picia odczuwało 15 proc. badanych, zaś konieczność ograniczenia spożywania alkoholu zadeklarowało 17,5 proc. Przymus picia w następny dzień po użyciu - 7,5 proc.

Oscylujący w okolicach 15 proc. odsetek seniorów, którzy najwyraźniej piją sporo, porównywalny jest z wynikami badań amerykańskich. Z informacji przedstawionych w wyżej wspomnianej pracy w NEJM wynika, że 14,5 proc. Amerykanów liczących 65 i więcej lat spożywa więcej alkoholu niż stanowią tamtejsze normy „bezpieczeństwa”. Za bezpieczną ilość uważa się maksymalnie trzy drinki jednego dnia i maksymalnie siedem na tydzień liczone w standardowych porcjach alkoholu).

Dlaczego seniorzy sięgają po alkohol i leki w nadmiarze?

- Mamy tu do czynienia z osobami, które od pełnej aktywności, z tego pędu i pośpiechu w pracy, wchodzi w wiek emerytalny i nagle doznają wrażenia, że wysiedli z pędzącego samochodu. Mogą mieć wrażenie, że w ich życiu nic się nie dzieje, powstaje „straszna” przestrzeń wolnego czasu, wcześniej w pełni zarządzanego obowiązkami codziennymi - mówi dr Andrzej Silczuk, kierownik Zespołu Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

Według niego może się pojawić trudne do zniesienia znużenie, obniżony nastrój czy też stopniowe pogorszenie się funkcji poznawczych. Jego obserwacje potwierdzają wypowiedzi seniorów, które w ramach badań zarejestrował wspomniany już zespół dr Katarzyny Dąbrowskiej i dr Łukasza Wieczorka. „Brakuje im pewności siebie, poczucia tego, że są komuś potrzebni. Tego brakuje i ludzie idą w alkohol”, „Ludzie z samotności piją.” I kolejny cytat: „Nie radzą sobie z tym, że idą na emeryturę i że to jest ostatni etap życia. Już nic mnie więcej nie spotka, tylko ta emerytura i śmierć”.

Z badania POLSenior wynika, że w grupie osób po 65. roku życia objawy depresji wykazywało ponad 26 proc. badanych.

- U osób, które piją regularnie prawie codziennie lub używają alkoholu do regulacji emocji, np. z powodu lęków, bezsenności, braku przyjemności, istnieje spore ryzyko, że rozwinie się uzależnienie – dodaje dr Silczuk.

Pierwsze sygnały uzależnienia u osób starszych

Jeśli chodzi o rozwój uzależnienia od alkoholu kobiety i mężczyźni różnią się.

- Płeć piękna może rozwinąć uzależnienie w znacznie krótszym czasie niż mężczyźni. Znam historie kobiet, które nadużywały trunków przez 2-3 lata i rozwijały pełne kliniczne szkody związane z uzależnieniem. Doznawały majaczenia alkoholowego, napadów drgawek – to stany bezpośredniego zagrożenia życia! – mówi dr Silczuk.

Mężczyźni zdają się być bardziej odporni: niektórzy z nich przez 30, 35 lat używają regularnie dużych ilości alkoholu i dopiero w okolicy emerytury picie wymyka się im spod kontroli.

nawet u osoby starszej, jeśli jest poznawczo wystarczająco sprawna, można wdrożyć terapię uzależnień.

Wiąże się ona z procesem uczenia się. Na przykład tego, że pójście do restauracji, w której jest podawany alkohol we wczesnym etapie trzeźwienia, zagraża temu procesowi. Że robienie zakupów w sklepie monopolowym może wytworzyć łatwą pokusę.

I warto też poszukać w okolicy zajęć, w których nasi bliscy mogliby uczestniczyć. Kursy dla seniorów, świetlice, kluby, wolontariat. Nawet internetowe pogaduszki z wnukami mogą pomóc. Życie na emeryturze nie musi i nie powinno być nudne i smutne.

Założeniem zadania jest szeroko pojęta edukacja profilaktyczna skierowana do osób starszych, pod hasłem „**Profilaktyka Senioralna**”. Badania epidemiologiczne potwierdzają wysoki odsetek uzależnień wśród seniorów, dlatego bardzo ważne są działania wspierające, które podejmują się realizacji zadań edukacyjno – profilaktycznych.

Podjęte przez nas działania profilaktyczne przyczynią się do wyposażenia uczestników zajęć w wiadomości i umiejętności, które pomogą im radzić sobie w różnych trudnych sytuacjach po przez aktywny i zdrowy sposób bycia oraz kreowanie wzorców spędzania wolnego czasu. Dzięki promocji zdrowego stylu życia grupa odbiorców- Seniorów- będzie dysponowała wiedzą, którą będzie mogła dzielić się z innymi, a szczególnie z młodymi ludźmi.

II. Cele, zadania, sposób realizacji Programu

- 1) diagnoza problemu uzależnienia od alkoholu i narkotyków na terenie gminy oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w jego rozwiązywaniu,
- 2) zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin,
- 3) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 4) wzrost wiedzy społeczeństwa (dzieci, młodzieży, rodziców, dorosłych mieszkańców gminy) na temat skutków nadużywania alkoholu, narkotyków i możliwości przeciwdziałania zjawisku,
- 5) ograniczanie skali zjawiska uzależnienia od alkoholu i narkotyków.

Zadania, sposób realizacji programu:

II.1. Diagnoza problemu uzależnienia od alkoholu i narkotyków na terenie gminy oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w jego rozwiązywaniu:

- 1) prowadzenie monitoringu oraz badań na temat skali zjawiska uzależnienia od alkoholu, narkotyków, postaw wobec zjawiska dorosłych mieszkańców gminy, dzieci i młodzieży, potrzeb co do sposobów rozwiązań problemu oraz opracowanie planu działań profilaktycznych.

II. 2.Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków:

- prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz innych uzależnień i ich rodzin. Punkt świadczy usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą.
- szerokie informowanie społeczeństwa o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i innych uzależnień poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjnych (plakaty, ulotki, broszury), udział w kampaniach społecznych,
- finansowanie konsultacji psychologicznych, psychiatrycznych i programów terapeutycznych dla klientów punktu konsultacyjno - informacyjnego i Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II.3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i inne uzależnienia oraz przemoc, pomocy psychospołecznej i prawnej:

- finansowanie działalności Świetlicy wiejskiej w Świekatowie
- dofinansowanie działalności Klubu Młodzieżowego w Świekatowie
- konsultacje zainteresowanych z członkami Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego w szpitalu,
- motywowanie osób pijących: szkodliwie i ryzykownie, osób z różnymi uzależnieniami zagrożonych przemocą do skorzystania z pomocy terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym – czynnym 4 godziny w miesiącu

II.4. Wzrost wiedzy społeczeństwa (dzieci, młodzieży, rodziców, dorosłych mieszkańców gminy) na temat skutków nadużywania alkoholu, narkotyków, możliwości przeciwdziałania zjawisku

Przeciwdziałanie skutkom COVID-19! – w wyniku Pandemii COVID-19 istnieje potrzeba skierowania pomocy dla wszystkich mieszkańców gminy!

- 1) współpraca z dyrektorami szkoły w celu podejmowania wspólnych działań o charakterze profilaktyczno-naprawczym w sprawach indywidualnych uczniów,
- 2) dofinansowanie programów profilaktyki uzależnień lub programów zdrowego stylu życia,
- 3) aktywny udział szkoły w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”,
- 4) aktywny udział w ogólnopolskiej kampanii „Postaw na Rodzinę!”,
- 5) promocja wśród dorosłych mieszkańców gminy ogólnopolskich kampanii, min. poprzez rozprowadzanie materiałów edukacyjnych,
- 6) wspieranie finansowe i merytoryczne zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży pod kątem kształtowania ich umiejętności życiowych, np. radzenia sobie ze stresem, podejmowania decyzji, szukania pomocy,
- 7) wspieranie działań profilaktycznych polegających na promocji spędzania wolnego czasu bez używek poprzez organizowanie lokalnych imprez o charakterze rozrywkowym, sportowym, prozdrowotnym dla dzieci i młodzieży oraz seniorów, np. Andrzejki, Mikołajki, Choinka Noworoczna, festyny, turnieje sportowe,
- 8) zorganizowanie letniego wyjazdu nad morze dla rodzin zagrożonych uzależnieniami oraz zagrożonych przemocą
- 10) organizowanie spotkań, prelekcji i szkoleń ze specjalistami w dziedzinie profilaktyki różnych uzależnień dla różnych grup wiekowych
- 11) organizowanie i finansowanie szkoleń dla Komisji i Zespołu Interdyscyplinarnego, realizujących Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
- 12) organizowanie warsztatów, seminariów dla nauczycieli z zakresu zachowań problemowych dzieci i młodzieży,
- 13) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i uzależnień
- 14) Prowadzenie profilaktyki Senioralnej

FORMY DZIAŁAŃ:

- 1) cykliczne zajęcia o charakterze edukacyjno – profilaktycznym – zajęcia m.in. z kształtowania umiejętności społecznych, zdrowego stylu życia, świadomości zagrożeń płynących z nadużywania alkoholu, narkotyków, używek etc.

Propozycja warsztatów dla uczniów Szkoły Podstawowej w Świekatowie w roku szkolnym 2021/22 **Działania profilaktyczne: przeciw uzależnieniom, przemocy, cyberprzemocy**

Warsztaty dla uczniów klas 5 -8 Cykl 8 spotkań

Cykl zajęć warsztatowych skierowany jest do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych oraz klas starszych. Zakłada realizację cyklu trzech dwugodzinnych spotkań prowadzonych metodami aktywnymi m.in. mapy myśli, dramy, burze mózgów, formy graficzne. Każdy z trzech warsztatów koncentruje się na jednym z tematów związanym bezpośrednio z podejmowaniem zachowań ryzykownych. Pierwsze spotkanie poświęcone jest rozwijaniu wrażliwości wobec osób, w tym wobec siebie, doświadczających kryzysów oraz trudnych sytuacji życiowych. Uczniowie eksplorują motywy oraz uwarunkowania, które wpływają na samopoczucie oraz funkcjonowanie osób w trudnych sytuacjach. Drugie spotkanie koncentruje się na rozwijaniu umiejętności pozwalających kategoryzować reakcje na sytuacje kryzysowe oraz oceniać skutki podejmowanych strategii. Uczniowie rozróżniają krótko- oraz długofalowe następstwa zachowań ryzykownych oraz pożądaných. Uczestnicy mają możliwość opracować własnych strategii postępowania w różnych sytuacjach, radzenia sobie z trudnymi emocjami oraz budowania konstruktywnych relacji rówieśniczych. Spotkanie trzecie ma charakter autorefleksji polegającej na rozpoznaniu własnych ograniczeń oraz trudności, których przezwyciężenie sprzyjać będzie pozytywnym wzorcom reagowania na sytuacje kryzysowe w przyszłości. Ostatnie spotkanie przede wszystkim staje się przestrzenią do wykorzystania podejścia motywującego jako strategii budowania adekwatnych celów życiowych. Uczniowie budują osobiste cele w obszarze radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi, są ukierunkowywani na działania umożliwiające zmianę postaw, zachowań, przebudowy bazy zasobów oraz motywowani do podjęcia aktywności w wdrażaniu tychże zmian. Szkieletem teoretycznym omawianego cyklu spotkań jest model zakładający, że sytuacja kryzysowa jest nieodzownym elementem funkcjonowania każdego człowieka. Model ten zakłada również,

że kompetencje, zasoby oraz wiedza osoby dotkniętej przez taką sytuację wpływają bezpośrednio na efekty podejmowanych zachowań w reakcji na kryzys. Uczniowie zaznajamiani są z tym modelem, w miarę jak poznają poszczególne jego elementy na kolejnych spotkaniach. Ostatnie spotkanie zwieńczone jest prezentacją pełnego modelu oraz wzmacnianiem poczucia sprawczości oraz odpowiedzialność w procesie jego stosowania we własnym życiu. Zajęcia stawiają sobie za cel wyposażenie uczestników w zespół wiedzy, postaw oraz umiejętności niezbędnych do identyfikowania czynników kształtujących zachowania ryzykowne oraz opracowywania strategii umożliwiających zastępowanie ich zachowaniami konstruktywnymi.

Spotkania szkoleniowe rady pedagogicznej – 2 spotkania

Cykl szkoleń dla rady pedagogicznej dotyczące zachowań ryzykownych, z szczególnym uwzględnieniem podejmowania przez młodzież zachowań agresywnych i autoagresywnych. Realizacja na przestrzeni dwóch spotkań. Szkolenie obejmuje przedstawienie możliwości przeciwdziałania oraz reagowania na te zachowania z perspektywy pracownika szkoły.

Spotkania szkoleniowe dla rodziców -2 spotkania

Cykl szkoleń dla rady pedagogicznej dotyczące zachowań ryzykownych, ze szczególnym uwzględnieniem podejmowania przez młodzież zachowań agresywnych i autoagresywnych. Realizacja na przestrzeni dwóch spotkań. Szkolenie obejmuje przedstawienie możliwości przeciwdziałania oraz reagowania na te zachowania z perspektywy pracownika szkoły.

2) organizacja spotkań tematycznych oraz integrujących o charakterze okolicznościowym m.in: spotkania świąteczne, warsztaty tematyczne.

3) alternatywne formy spędzania wolnego czasu dla seniorów, wdrażanie do aktywnego stylu życia- warsztaty rękodzielnicze, artystyczne, wyjścia do placówek kultury itp.

4) integracja międzypokoleniowa- dzielenie się doświadczeniami z młodzieżą, uczenie się od siebie nawzajem.

II.5. Ograniczanie skali zjawiska uzależnienia od alkoholu oraz narkotyków:

1) współpraca z kuratorami wykonującymi nadzór nad osobami uzależnionymi i poddanymi leczeniu odwykowemu,

2) współpraca i współdziałanie z organizacjami sportowo-kulturalnymi działającymi na terenie gminy w ramach promocji zdrowego stylu życia,

3) Kontrola podmiotów prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych :

1. Kontrolę podlegają wszystkie podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.

2. Kontrolę przeprowadzają upoważnieni przez Wójta Gminy członkowie GKP i RPA przy udziale Policji.

3. Kontrole przeprowadzają co najmniej trzy osoby.

4. Zakres kontroli obejmuje:

– zgodność prowadzonej sprzedaży napojów alkoholowych z aktualnym zezwoleniem,

– przestrzeganie warunków zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

– przestrzeganie warunków, zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonych przez Radę Gminy.

5. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności kontrolowanego, osoby zastępującej kontrolowanego lub przez niego zatrudnionej bądź wyznaczonej.

6. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół.

7. Na podstawie protokołu kontroli organ wydający zezwolenie wzywa przedsiębiorcę do usunięcia stwierdzonych uchybień w wyznaczonym terminie, a jeżeli mogą one stanowić podstawę do cofnięcia zezwolenia – wszczyna postępowanie w przedmiocie cofnięcia zezwolenia.

8. Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych stanowi odrębne zadanie kontrolne.

Monitorowanie środowiska lokalnego z zakresu problematyki uzależnień i przemocy.

- monitorowanie wszystkich obszarów gminnego programu: profilaktyka szkolna i środowiskowa dotycząca uzależnień, leczenie odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, edukacja publiczna oraz rynek napojów alkoholowych.

III. Kompetencje, zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Świekatowo, składa się z czterech członków, którzy reprezentują różne środowiska społeczne. Komisja jest miejscem, do którego najczęściej zgłaszają się po pomoc członkowie rodzin z problemem alkoholowym, gdyż komisja podejmuje czynności zmierzające do wydania orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczenia w zakładzie leczenia odwykowego. Do działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia należą: przyjmowanie zgłoszeń o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu, wzywanie na rozmowę osób, co do których wpłynęły zgłoszenia, kierowanie osób na badania przez biegłych (psycholog i psychiatrę), w przypadku, gdy wezwane osoby nie zgodzą się dobrowolnie poddać leczeniu, przygotowywanie dokumentacji związanych z postępowaniem sądowym oraz składanie wniosku o wszczęcie postępowania do Sądu. Sąd Rejonowy wydaje postanowienie o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku do podjęcia leczenia odwykowego.

Do zadań Komisji należy m.in.

- inicjowanie i opiniowanie zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
- wykonywanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii i składanie sprawozdania Radzie Gminy,
- propagowanie w społeczności lokalnej abstynencji i trzeźwości,
- aktywne reagowanie na łamanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi,
- opiniowanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
- opiniowanie decyzji o cofaniu zezwoleń w przypadku zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym,
- podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem i rehabilitacją osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- udzielanie pomocy tym osobom i członkom ich rodzin oraz kierowanie na badanie dotyczące ustalenia uzależnienia od alkoholu i narkotyków,
- udzielanie pomocy kuratorom sądowym wykonującym nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu,
- współdziałanie z Kościołem Katolickim w zakresie wychowywania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- dokonywanie kontroli placówek handlowych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

IV. Zasady finansowania programu:

Finansowanie realizacji zadań niniejszego Programu będzie dokonywane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez prowadzące sprzedaż podmioty gospodarcze.

Zgodnie z art.4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określa się wynagrodzenie miesięczne na podstawie zróżnicowanych kwot dla:

- przewodniczącego 350 zł brutto
- sekretarza 300zł brutto
- członka Komisji 250 zł brutto

Wynagrodzenie przysługuje członkom Komisji za pracę w posiedzeniach Komisji odbywających się przynajmniej raz w miesiącu i za miesięczną realizację zadań przewidzianych w Gminnym Programie.

Podstawą wypłaty wynagrodzeń są listy obecności na posiedzeniu Komisji oraz wykaz przepracowanych w miesiącu min. 4 godzin.

V. Realizatorzy zadań zaplanowanych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii dla Gminy Świekatowo:

1. Rada Gminy Świekatowo.
2. Wójt Gminy Świekatowo.
3. Urząd Gminy Świekatowo
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
6. Szkoła Podstawowa w Świekatowie.
7. Gminna Biblioteka Publiczna w Świekatowie
8. Policja oraz Sąd i Prokuratura.
9. Podmioty gospodarcze.
10. Środki masowego przekazu.
11. Organizacje pozarządowe.
12. Kościół
13. Służba Zdrowia

Plan wydatków:

Rozdział 85153 Zwalczanie narkomanii 8.000,00 zł

W rozdziale tym zaplanowano środki na szkolenia materiały profilaktyczno-szkoleniowe i na program profilaktyczny w kwocie 8.000,00 zł.

1. Warsztaty dla uczniów klas 5 -8 (8 x 600 zł= 4800 zł)
2. Spotkania szkoleniowe rady pedagogicznej (2 x 550 zł = 1100 zł)
3. Spotkania szkoleniowe dla rodziców (2 x 550 zł = 1100 zł)
4. Materiały szkoleniowe 1000zł

Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi 52.000,00 zł

• Dotacja na opłacenie „Niebieskiej Linii”	200,00 zł
• Działalność świetlic środowiskowych i Klubu Młodzieżowego z programem profilaktycznym	15.300,00 zł
• Szkolenia, warsztaty	3.000,00 zł
• Organizacja imprez i akcji środowiskowych ”Gminne Mikołajki Z kiermaszem, Gwiazdka, Dzień Dziecka, Bieg Pamięci/	5.000,00 zł
• Wydatki Komisji(realizacja zadań programu)	13.000,00 zł
• Działalność i utrzymanie punktu konsultacyjnego	6.500,00 zł
• Profilaktyka Senioralna	4.000,00 zł
• Postaw na Rodzinę- Festyn w Wiosce Chlebowej	3.000,00 zł
• Zakup materiałów profilaktycznych	2.000,00 zł
Razem:	52.000,00 zł

Przewiduje się w ciągu roku budżetowego zmiany w zakresie działań i kwot wydatkowanych na realizację Programu w związku ze zmianami ustawowymi oraz zmianami w zakresie wpływów z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu.